

STANDARD č. 14

Návaznost výkonu sociálně-právní ochrany dětí na další subjekty

Městský úřad v Českém Krumlově má zpracován přehled kontaktů na odborníky, neziskové organizace, školská zařízení, poradny pro účely náhradní rodinné péče i terénní sociální práce v oblasti sociálně-právní ochrany dětí (viz. příloha č. 40). Přehled obsahuje kontakty na subjekty působící v celém Jihočeském kraji. V případě zájmu klienta pomáhají pracovníci oddělení sociálně-právní ochrany dětí (dále jen OSPOD) s vyhledáním požadované služby v celé republice.

Vzhledem k rozsahu oblasti sociálně-právní ochrany dětí je dále zpracován pro lepší přehlednost seznam kontaktů dalších subjektů, které poskytují služby úzce související se sociálně-právní ochranou dětí v oblasti Českokrumlovska (viz. příloha č. 41).

Úloha pracovníka OSPOD při zajištění návaznosti výkonu sociálně-právní ochrany dětí na další subjekty:

- Úkolem pracovníka OSPOD je v rámci spolupráce s rodinou sladit působení všech zainteresovaných subjektů a organizací zapojených do pomoci a podpory rodiny tak, aby se zvýšila kvalita života jednotlivých členů rodiny a tím i rodiny jako celku;
- pracovníci OSPOD mají přehled o činnostech dostupných organizací, které klientům nabízí. Mohou klientům kontakt s organizacemi zprostředkovat;
- pracovník volí výběr dalších služeb s ohledem na individuální potřeby dítěte a rodiny tak, aby byly v souladu s cíli stanovenými v individuálním plánu ochrany dítěte. Pracovník klienty k využití vhodných služeb náležitě motivuje;
- pracovník doporučuje služby v potřebném rozsahu. Dbá na to, aby množství nabízených služeb nepřekračovalo kapacitu a možnosti klienta. Navrhuje klientovi služby, jejichž využití je pro něj reálné.

Městský úřad v Českém Krumlově má zpracován přehled odborných zařízení, jejichž spolupráce je možno využít při přípravě dětí starších 16 let na samostatný život v oblasti náhradní rodinné péče i u dětí, které jsou v péči kurátorů pro děti a mládež (viz. příloha č. 42).

- **Děti vychovávané v ústavní péči** často dosahují nízké úrovně školního vzdělání, mají sníženou schopnost sociální integrace, mají potíže v navazování vztahů, jsou výrazně více ohroženy sociálně-patologickými vlivy než děti vychovávané v rodině, kde rodiče mají vhodné výchovné kompetence.
- **Ústavní výchova limituje rozvoj pozitivního vztahu dětí k práci.** Všechny výše uvedené faktory často způsobují selhání mladého člověka po odchodu z ústavního zařízení. Mnozí končí v řadách dlouhodobě nezaměstnaných, nemohou si udržet bydlení a jsou svými osobními problémy strháváni ke společensky nežádoucím činnostem (kriminalita, abúzus drog apod.).
- **Významným rizikovým faktorem je návrat dítěte do původní rodiny po skončení ústavní péče,** neboť dítě se vrací do stejně patologického rodinného prostředí, ze kterého bylo předtím odebráno. Dochází pak i k takovým jevům, jako je okradení dítěte a zneužití jeho důvěry těmi nejbližšími. Tyto děti mají možnost žít i v jiném prostředí, např. domy na půl cesty či ubytovny pro nezaměstnané. Dosavadní zkušenosti ukazují, že kromě pomoci při

řešení bytovných a pracovních problémů, potřebují tyto děti v nemalé míře především odbornou podporu a pomoc poskytovanou kvalitními poradenskými specialisty.

Důležitá je systematická příprava dětí s nařízenou ústavní výchovou, a to již za pobytu v zařízení ústavní péče, na těžkou životní situaci spojenou s odchodem z výchovného zařízení a poskytování preventivní služby klientům, kteří jsou často ohroženi sociálně-patologickými jevy a předčasným ukončením školní docházky spojeným s nedokončením profesní přípravy.

Městský úřad v Českém Krumlově se ve spolupráci s ústavním zařízením a s dalšími odborníky zaměřuje na tyto oblasti přípravy na samostatný život dětí umístěných v ústavním zařízení:

- Volba povolání – jaké povolání by v budoucnu dítě chtělo vykonávat, zda je to reálné, co je potřeba pro to učinit,
- další profesní vzdělávání – zda a případně jakou školu může/chce/bude dítě dále studovat, aby se připravilo na povolání, které chce v budoucnu vykonávat,
- zaměstnání – praxe, způsob ucházení se o volné místo, životopis, motivační dopis, druhy pracovních smluv, možnosti výpovědi, rizika, na která si má dítě dávat pozor, odměna,
- příspěvky a sociální dávky – kdy a za jakých okolností jsou vypláceny a v jaké výši (v souvislosti s hospodařením domácnosti),
- zaopatřování příspěvek – informuje o možnosti přiznání a výplaty jednorázového nebo opakujícího se zaopatřovacího příspěvku, informuje sociálního kurátora o ukončení péče zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek nejméně 6+ měsíců před tímto ukončením a poskytuje mu informace pro zajištění návazné sociální práce s mladým dospělým,
- co znamená samostatné bydlení, co všechno obnáší, co je třeba zajišťovat (nájemní/podnájemní smlouvy, smlouvy na odběr vody, elektřiny, plynu, SIPO),
- vedení domácnosti (úklid, nákupy, vaření),
- hospodaření s vlastními financemi – vedení rozpočtu domácnosti, dluhy, půjčky, splátky;
- vztahy – přátelské, partnerské, zaměstnanecké, principy „zdravých vztahů“;
- sexualita – téma ochrany zdraví, prevence před nechtěným otěhotněním, plánování rodičovství, co znamená být rodičem.

Přílohy standardu:

Příloha č. 40 – Seznam institucí a dalších subjektů, jejichž činnost souvisí s výkonem SPOD v Jihočeském kraji

Příloha č. 41 – Seznam subjektů, které poskytují služby úzce související se sociálně-právní ochranou dětí v oblasti Českokrumlovska

Příloha č. 42 – Přehled odborných zařízení, jejichž spolupráce je možno využít při přípravě dětí starších 16 let na samostatný život v oblasti náhradní rodinné péče i u dětí, které jsou v péči kurátorů pro děti a mládež